

Tijdschrift voor Tandheelkunde

AUG./SEPT. 1938 XLV JAARGANG AFLEVERING 8/9

REDACTIONEEL GEDEELTE

ARBITRAGE

331.15

Het aantal gevallen waarbij tandartsen met collega's overeenkomsten sluiten is vermoedelijk niet zoo heel gering. Overname van praktijk, associaties en assistentschappen maken contracten noodzakelijk en schrijver dezes heeft in den loop der jaren dan ook een niet onaanzienlijk aantal van soortgelijke overeenkomsten onder de oogen gehad.

Eén van de punten die in een dergelijk contract vervat zijn, is vanzelfsprekend de mogelijkheid van een geschil en op welke wijze dit zal moeten worden berecht.

In verreweg de meeste gevallen vindt men een clause, waarbij die berechting wordt opgedragen aan arbiters „als goede mannen naar billijkheid recht doende”.

Vermoedelijk is deze bepaling opgenomen op grond van het feit dat anders de rechter er aan te pas komt, waardoor processen ontstaan, die men van wege lengte en duurte liever vermijdt.

Ervaring van recenten datum heeft den schrijver dezer regelen zich af doen vragen of die arbitragebepaling wel een voordeel voor partijen is en of men zich daarbij wel voldoende rekenschap geeft van alle daaruit voortvloeiende consequenties.

In de eerste plaats is daar — al of niet — de bepaling dat de arbiters „als goede mannen naar billijkheid recht zullen doen”.

Leek zijnde, zal wel iedereen dit houden voor een *formule*,

zooals de heeren juristen er nu eenmaal zoovele hebben. Dit is echter allerminst het geval. Het beteekent, dat arbiters zullen oordeelen naar wat zij billijk en juist achten.

Staat dit er *niet*, dan treden arbiters als rechters op en moet hun oordeel *uitsluitend* worden bepaald volgens de rechtsregelen, hetgeen practisch vrijwel neerkomt op het naar den *letter* lezen van de bewoordingen der overeenkomst, in overeenstemming met de betreffende bepalingen van de wet.

Dit laatste veronderstelt een kennis van de wet, die de leek over het algemeen niet zal bezitten, hetgeen gemakkelijk aanleiding kan geven tot het maken van ernstige fouten.

Bovendien is rechtspreken óók een vak en is het niet van gevaar ontbloot dit aan een willekeurigen leek toe te vertrouwen en te minder waar hooger beroep — anders dan door cassatie van het arbitrale vonnis door de Rechtbank op grond van formeele fouten — uitgesloten is.

Over het algemeen zal de procedure der arbitrage inderdaad vlugger gaan dan via den rechter; goedkooper voor partijen is arbitrage echter niet. Men zal evenzeer een advocaat noodig hebben om voor arbiters te pleiten en de kosten der arbitrage zullen in vele gevallen hooger zijn dan die van de rechtbank.

Men zal dus terdege hebben te overwegen of niet de behandeling van een geschil voor den rechter, waarbij partijen met alle waarborgen voor een goede behandeling worden omgeven die de wet biedt en hooger beroep altijd mogelijk is, niet de voorkeur verdient boven de kortere maar gevaarlijker weg der arbitrage.

Mocht men toch tot het laatste besluiten, dan dient er in de eerste plaats voor gezorgd te worden dat er dan inderdaad recht kan worden gedaan „als goede mannen naar billijkheid”, opdat het voordeel van een dergelijke arbitrage niet bij voorbaat wordt teniet gedaan.

Tevens zij men voorzichtig voor wat betreft de *samenstelling* van het arbitreerend college. Bijna altijd wordt door iedere partij een arbiter aangewezen, die samen een derde benoemen. Omtrent de personen dezer arbiters vindt men vrijwel nimmer iets vermeld. Veelal zijn de beide aangewezen arbiters bij voorbaat „partij”, hetgeen tengevolge

heeft dat de derde eigenlijk het vonnis wijst, wat voor geen enkele der betrokken personen een prettige positie is.

Dit wordt bij tandheelkundige arbitrage nog ingewikkelder, wanneer de eene partij een collega aanwijst, de andere een leek en zij samen kunnen kiezen wie zij willen. Dat dit de rechtspleging in het algemeen en tandheelkundige rechtspleging in het bijzonder niet altijd ten goede zal komen is wel niet voor bestrijding vatbaar; nog vreemder wordt het wanneer er heelemaal geen tandarts aangewezen zou zijn en ook het juridische element zou ontbreken.

Het wil ons daarom voorkomen dat in de overeenkomst de wijze van samenstelling der arbitrage geregeld behoort te worden en waar het hier gaat om een geschil tusschen tandartsen, waar billijkheid en goede trouw bekeken moeten worden, meenen wij dat bepaald dient te worden dat iedere partij een *tandarts* aanwijst. Men zal verder hebben vast te stellen wie als derde — als voorzitter — zal optreden. Het meest voor de hand liggende lijkt de benoeming van een jurist als voorzitter, om juridische ongelukken te vermijden.

Men kan nu nog als bezwaar opwerpen, dat de beide tandartsen vermoedelijk „partij” zullen zijn en dat dan te vreezen staat, dat de sterkste persoonlijkheid het bij den derde zal winnen. Dit is echter volstrekt niet noodzakelijk omdat de tandarts-arbiter, wanneer zijn collega op tandheelkundig gebied met hem van meening verschilt en hij toch meent het gelijk aan zijn zijde te hebben, zonder moeite een aantal vooraanstaande tandartsen als getuige zal kunnen laten hooren, zoodat de niet-deskundige arbiter zich gemakkelijk een oordeel zal kunnen vormen over de tandheelkundige juistheid van een of ander standpunt.

Waar de geschillen uit bovenbedoelde overeenkomsten voortspuitende, niet zelden levensbelangen van een of van beide partijen raken, is het wel uitermate gewenscht, dat een goede rechtspraak zooveel mogelijk worde gewaarborgd. Vandaar dat wij meenden goed te doen dit vraagstuk onder de aandacht van onze lezers te brengen, opdat niet uit sleur iets worde vastgelegd, wat later aanleiding zou kunnen geven tot ernstige onaangenaamheden.

N.